

LETLAKALA LA
DITABA LA
SADiLaR
South African Centre for Digital Language Resources

E THEKGWA KA
MAŠELENG KE:

science & innovation

Department:
Science and Innovation
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

BENGGAE KE:

NORTH-WEST UNIVERSITY
NOORDWES-UNIVERSITEIT
YUNIBESITHI YA BOKONE-BOPHIRIMA

BADIRIŠANI:

Touching lives through innovation

university
of south africa

Inter-institutional Centre for Language
Development and Assessment

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

UNIVERSITEIT
iYUNIVESITHI
STELLENBOSCH
UNIVERSITY

SESOTHO SA LEBOA:
Ngwatobošego 2021

DITHUTO TŠA BOTHO TŠA DITŠITALE (DIGITAL HUMANITIES) LE LEFASE LA RENA

“Naa Dithuto tša Botho tša Ditšale, e lego Digital Humanities (DH) e hlaloša eng go wena? Ke karolo goba dikarolo dife setšhabeng tšeo di ka holegago go tšwa go yona? Ke eng seo DH e go thabišago ka sona, gape o bona bjang bokamoso bja DH mo Afrika le/goba lefaseng ka bophara?” Dipotšišo tše di botšišitšwe bašomi ba SADiLaR. Tše di latelago ke kakaretšo ya dikarabo tše ba di filego ka bokopana.

Ge ba botšišwa gore DH e hlaloša eng go bona, seo se swanago ka ga dikarabo tša bašomi ba SADiLaR e bile gore DH e nyaka tirišano. Ke lefapha leo tikologo ya kgopodišišo ka ga Humanities ka kakaretšo e ka kgonagalago ebile se se a hlohleletšwa. Kwano ye nngwe gape ke gore tlhohlomišo ya dihlogotaba tše di fapafapanego ke karolo ye kgolo ya ka moo DH e bonwago ka gona. Motho a ka bolela gore ga go na magomo a seo se ka dirwago ka go DH; ga se gantši motho a palelwa, ebile o dula a ithuta. Ye nngwe ya dikarabo e kgwathile ka moo DH e ralokago karolo ka gona morerong wa go dira gore diphatisišo di hwetšagale gabonolo go bohle go feta peleng. Kgopolo ya tirišano, kgopodišišo le phihlelelo di tloga di le bohlokwa kudu, ebile go a kgahliša gore SADiLaR e ela hloko dikgopolo tše morerong wa yona wa DH.

Potšišo ye e latelago e be e le mabapi le mohola wa DH ditšhabeng. Karabo ye e swanago ke ya gore dikarolo ka moka tša setšhaba di ka holega go tšwa go DH. Dikgonagalago tša DH morerong wa tlhabollo ya didirišwa tšeo di hlamelwago goba di hlangwago ke ditšhaba tše di phagetšwego thoko, di (dikgonagalago) ka se gatelelwe go

feta mo. Karabo ye nngwe e hlalošitše ka botlalo ka ga mehola yeo DH e e swaretšego baithuti (go tloga sekolong se se phagamego le mafelo a dithuto tša ka godimo ga marematlou) le mabokgobapuku. DH e hlohleletša go boloka gammogo le go fetošetša tshedimošo go ditšitale, gomme mafelelong gwa hlolwa didirišwa tšeo mabokgobapuku le baithuti ba ka holegago go tšwa go tšona. Se se sepetšana gabotse le kgopolo ya peleng mabapi le ya go dira gore diphatisišo tšeo mathomong di bego di sa hwetšagale di thome go fihlelelwa gabonolo ke bontši bja batho.

Potšišo ya boraro e botšišitše mošomi yo mongwe le yo mongwe gore ke eng seo se ba thabišago ka ga DH. Dikarabo tša potšišo ye di be di eya ka gore motho yena o ikwa bjang, gomme ba bangwe ba boletše ka ga ntlha ya go seketša nako ka go šomiša mekgwa ya DH. Ba bangwe bona ba boletše ka ga tlhago ya yona ya go akaretša mafapha ao a fapanego a go ithuta le tokologo ya go dira teko yeo e tlišago ke tirišo ya DH. Potšišo ye go itaetša kgomile maleloko a sehlopa ka mekgwa ye e fapafapanego, ka ge dikarabo di be di akaretša mehola ya tirišo go iša go mehola

BALA MALAPI LE:

Dithuto tša Botho tša
Ditšitale (Digital
Humanities) le lefase la rena 1

Lenaneo la ESCALATOR 2

Lekala la Tlhabollo ya
Leleme
la Ngwana 4

Khonferense ya Global
Wordnet 2021 5

Khonkrese ya Bolesome ya
Lefase ya Thutamaleme ya
Seafrika, 10th World
Congress of African
Linguistics (WOCAL10) 7

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

ya setšhaba le ya motho ka boyena. Dikarabo di laetsa kwešišo ye e tseneletšego mabapi le ditsela tšeo batho ba go fapana ba di šetšago tšhomišong ya DH, gomme go tloga go thabiša kudu go bona pharologanyo. Karabo ye nngwe e swantšhitše DH le “tente ye kgolo”, ge go lebelelwa dikarabo tše tša go kgahliša le go nyalelana.

Mafelelong, yo mongwe le yo mongwe o ile a kgopelwa gore a lebelele ka gare ga kgwele ya go galalatša, gomme a ikgopolele gore o bona bokamoso bja gagwe bo le kae ka go DH mo Afrika le lefaseng ka bophara. Ntlha ye e swanago yeo e bonagetšego dikarabong ka moka tša maloko a sehlopha, e be e le kgolo (go gola).

Dikarabo di akareditše dihlogotaba tše bjalo ka go kaonafatša mabokgoni, go ba setsebi, go hlohlomiša dikgonagalo tše diswa le go netefatša gore sekgoba sa diphatišišo se fihlelela ke bohle. Go boletšwe gape ka go etiša Afrika pele morerong wa DH, sebakeng sa gore e dule e latela ka morago. Go tloga go thabiša kudu ka nnete go bona dipeakanyo tše di bonagalago gabotse le phišego ya bašomišanimmogo ba SADiLaR mabapi le bokamoso bja DH. Ka kgonthe go tloga go na le tše bohlokwa tše go ka gopolwago ka tšona mo.

LENANEO LA ESCALATOR

ESCALATOR ke lenaneo la setšhaba leo nepo ya lona e lego go godiša setšhaba se se sa kgethollego sa go tšea karolo morerong wa Dithuto tša Botho tša Ditšitale, elego *Digital Humanities* (DH) le Dithuto tša Leago tša Saense tša Khomphuthara, ke gore *Computational Social Sciences* (CSS) mo Afrika Borwa. Le ge leano le le tšweleditšwe ke South African Centre for Digital Language Resources (SADiLaR), le tla fana ka polatefomo ya go akaretša mafapha a go fapanafapana ya go abelana tshedimošo, moo batšekarolo ka moka ba amogetšwego gore ba ka ba le seabe, go tšea karolo le go bontšha mešomo ya bona.

Lenaneo le tla amogela ba banyakišiši ba baswa le ba maitemogelo mafapheng a DH le CSS. Leano le le tla fana ka menyetla go batho bao ba nago le kgahlego mafapheng a go ikhweletša tsebo, go ikgokaganya le dithaka tša mono gae le tša ditšhabatšhaba ka bophara, go ithuta gammogo le go abelana mabokgoni.

Ye ngwe ya dipilara tše kgolo tša ESCALATOR ke leano leo le bitšwago Digital Champions Initiative, leo le tla fanago ka menyetla ya go hlahla banyakišiši le

baithuti bao ba nago le kgahlego ya go ba baetapele ba dinyakišišo tša ditšitale ditšhabeng tša gabobona. Leano le le tla abela bao maitemogelo a bona a hlaelago mabapi le DH le CSS, sebaka sa go ithuta mekgwa ya bjale ya go phethagatša phatišišo, ka thušo ya ditsebi le dithaka. Bao ba nago le kgahlego ba tla laletšwa go romela ditšhišinyo tša bona tša diprojeke tše nnyane tšeo ba tla swaranago le tšona ka tlase ga tlhahlo ya mohlahli goba bahlahli ba bona. Nakong ye, ba tla ithuta mabokgoni a ditšitale le

Ge le wena o ka rata go araba dipotšišo tše goba tše dingwe mabapi le DH, o ka lokologa go ikgokagantšha le rena.

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

ESCALATOR -
websaete

ESCALATOR -
di ka romelwa go
molaodi wa lenaneo

mong wa projeke
ya SADiLaR

ESCALATOR -
ya bloko

DHCSSza
twitter

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

khomphuthara ao a amanago le projeke ya bona gomme ba tla ba le monyetla wa go godiša setswalle sa bona le batho ba bangwe bao ba swaranego le diprojeke tša mohuta wo. Lenaneo la go tšea sehlopha sa mathomo sa bahlahli le bahlahliwa ka go Digital Champions Initiative le tla diragala bogareng bja 2021, mola sa bobedi se beakanyeditšwe go diragala ngwageng wa 2022.

Lenaneo la ESCALATOR le ikemišeditšwe go hola baithutelatikrii (undergraduate), dialogadigolwane (postgraduates), banyakišiši ba kगतong ya morago ga bongaka (post-doctoral), banyakišiši bao ba sa thomago (early career), banyakišiši ba maitemogelo, bafahloši, borabokgobapuku, bašomi ba tša go rutiša le go ithuta diyunibesithing tša bohle, dikhansele tša diphatišišo, le mekgatlo ye mengwe ya diphatišišo mo Afrika Borwa, kudu yeo e lego ka go Dithuto tša Botho le tša Saense ya Selegae (HSS). Mešomo ye mmalwa e tla akaretša batho go tšwa mafapheng ao e sego a HSS go hlohleletša phetišetšo ya mabokgoni ao a fapafapanego go tšwa mafapheng a mangwe, ditherišano le ditšhomišanommogo. Ge banyakišiši ba kgona go šomiša theknolotši, tshedimošo, le didirišwa tša phatišišo, gantši ba ka araba dipotšišo ka ditsela tšeo di bego di sa kgonagale ka go šomiša mekgwa ye e tlwaelegilego (ya go šomiša diatla) ya go phethagatša phatišišo. E ka ba maatlafatša go araba mehuta ye meswa ya dipotšišo tšeo ba bego ba sa kgone go šogana le tšona peleng. ESCALATOR e tshepiša go ba le khuetšo ye botse go bao ba amegago gammogo le setšhaba ka bophara. Banyakišiši ka go HSS ba tla kgona go šomiša mekgwa ya

maleba ya ditsitale le khomphuthara, go šomiša didirišwa, tshedimošo, le didirišwa tše diswa le tšeo di lego gona go swana le tšeo di abiwago ke SADiLaR go swaragana le dinyakwa tša setšhaba sa Mafrika Borwa. Ge nako e dutše e eya pele banyakišiši ba HSS ba Afrika Borwa ba tla lemogwa le go tšewa bjalo ka baetapele ka go DH le CSS mo Afrika le lefaseng ka bophara.

Go ithuta tše mmalwa ka ga lenaneo le, etela websaete ya rena go <https://escalator.sadilar.org>. Dipotšišo di ka romelwa go molaodi wa lenaneo go escalator@talarify.co.za goba go mong wa projeke ya SADiLaR, menno.vanzaanen@nwu.ac.za. Re hlamile gape le lenaneo le leswa la go šomela gotee la *Slack Workspace* moo banyakišiši ba Afrika Borwa le baithuti bao ba nago le kgahlego goba ba akareditšwego ka go DH goba diprojeke tša CSS, tlhahlo, didirišwa le menyetla, ba ka kopanago le dithaka go abelana tshedimošo, go botšiša dipotšišo, le go godiša setswalle sa bona le batho ba bangwe bao ba swaranego le diprojeke tša mohuta wo. Bala ka botlalo mabapi le lefelwana le la penego ya mošomo khomphuthareng le ka moo o ka tsenelago DHCCSSza Slack bloko ya rena ye e phatlaladitšwego gabjale - <https://escalator.sadilar.org/post/connect-with-the-community/>. Sa mafelelo, sedirišwa se seswa sa Twitter @DHCSSza (<https://twitter.com/DHCCZa>) ke lefelo leo re ka abelanago ka tshedimošo ka ga diprojeke tša DH goba tša CSS, ditiragalo, didirišwa le menyetla gammogo le go thwitha gape tshedimošo go tšwa setšhabeng sa gaborena.

ESCALATOR
Towards an inclusive & active community of practice
in Digital Humanities & Computational Social Science

LEKALA LA TLHABOLLO YA LELEME LA NGWANA

Lekala la Tlhabollo ya Leleme la Ngwana le swere ke ba Kgoro ya Thutamaleme ka Kakaretšo (Department of General Linguistics) Yunibesithing ya Stellenbosch legatong la South African Centre for Digital Language Resources (SADiLaR).

Moreromogolo wa Lekala la Tlhabollo ya Leleme la Ngwana ke go godiša phatišišo ya tlhabollo ya leleme la ngwana malemeng ka moka a Afrika Borwa le go fetšetša tshedimošo ya tlhabollo ya leleme la ngwana go ditšitale gore di kgone go hwetšagala ntle le tefo go polatefomo ya SADiLaR gore e šomiše ke boramahlale ka moka bao ba šomago ka leleme, bokgoni bja kgopolo, tlhabollo ya ngwana, go ithuta leleme le ditšharakano tša leleme.

Dinepo tša saense le tšeo di dirišwago tša lekala le, ke tša go tšwetša pele tsebo ka ga tlhabollo ya leleme la bana malemeng a Seafrika. Tshedimošo ye e filwego mabapi le maleme a Seafrika e tla hlahla sephetho sa tlhabollo ya didirišwa tša maleba tša pheko le ditharollo tša go hlatloša leleme le tlhabollo ya bokgoni bja kgopolo baneng ba Afrika Borwa go dipeakanyo tša maphelo le tša thuto.

Lekala la Tlhabollo ya Leleme la Ngwana le hlomile sehlopha sa boramahlale bao ba šomanago le tlhabollo ya tša maleme go dithuto le dikgoro tša go fapafapana diyunibesithing tše di latelago Afrika Borwa ka bophara: Yunibesithi ya Cape Town, Yunibesithi ya Sefako Makgatho ya Disaense tša Maphelo, Yunibesithi ya KwaZulu-Natal, Yunibesithi ya North-West, Yunibesithi ya Free State, Yunibesithi ya Sol Plaatje le Yunibesithi ya

Mpumalanga.

Lenaneokgolo la projeke ya rena ke tirišanommogo ya diyunibesithi leo le nepišitšego Tlhabollo ya Ditšweletšwa tša Poledišano, e lego Communicative Development Inventories (CDI) malemeng ka moka a Afrika Borwa. DiCDI ke didirišwa tša go begela batswadi tšeo di kgopelago batswadi/bahlokomedi go bega ka ga tšhomišo ya ngwana ya go bolela ka ditho tša mmele, tšhomišo ya mantšu le mafoko. Di kgona go lekanya tlhabollo ya leleme go tloga go dikgwedi tše 8 go iša go tše 30 ebile ke ditšhupetšo tše kaone tša tlhabollo ya dipoledišano. Go na le diCDI tša maleme a go feta a legkolo lefaseng ka bophara. Didirišwa tše di šomišetšwa go laetša dikgato tša tlhabollo ya leleme le go hwetša dikelo tša lenaneo la go ithuta polelo bobjaneng. Dikelo tše di hlomile motheo wa go hlama tekolo ya thutamaleme le bokgoni bja kgopolo gammogo le didirišwa tša pheko le dinageng tše mmalwa. SADiLaR e tla kgona go dira gore diCDI di hwetšagale malemeng ka moka a Afrika Borwa e se kgale gammogo le tshedimošo ye e lekotšwego ya go tšweletšwa ka tirišo ya diCDI tše.

Phetošetšo go ditšitale ya tlhabollo ya tshedimošo ye e dirago ke Lekala la Tlhabollo ya Leleme e tla ba le didirišwa tše mmalwa. Boramahlale ba ka šomiša

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

tshedimošo ye go hlama didirišwa tše diswa tša tekolo le tharollo gammogo le didirišwa tša thutamaleme, setšo le tša mengwaga ye maleba tša ditikologo tše di fapafapanego tša go ithuta. Phetošetšo go ditsitale ya tshedimošo ye thutamaleme ya gae le tshedimošo ya tšhomišo ya polelo ka setšhaba di ka hlahla tlhamo ya

lenaneothuto leo le tšweleditswego ka maleme a Seafrika la bašomi ba tša maphelo le tša thuto go phagamiša mabokgoni a bona gore a swanele dinyakwa tša selegae.

UNIVERSITEIT
iYUNIVESITHI
STELLENBOSCH
UNIVERSITY

DINTLHA TŠA BOIKGOKAGANYO:

Heather
Brookes

Frenette
Southwood

TOBETŠA MO GO IKGOKAGANYA LE RENA:

KHONFERENSE YA GLOBAL WORDNET 2021

Khonferense ya bolesometee, yeo e tsebjago ka Global Wordnet Conference (GWC) e swerwe go tloga ka la di 18 go fihla ka la di 21 Pherekong 2021. E be e le la mathomo GWC e swarwa mo Afrika ebile e le la mathomo ge e swarelwa dikhomphuthareng e sego ka tlase ga tlhaka ye tee, go ya ka tlwaelo. SADiLaR e bile mothekgimogolo wa tiragalo ye. Le ge e be e le tiragalo yeo e swarwago ka mokgwa wa inthanete, khonferense ye e fane ka ditlhagišo tše 41, go akaretšwa le dipampiri tše kopana le tše telele, gammogo le diphoustara tše 11. Go be go na le batšekarolo ba 216 bao ba ingwadišitšego go tšwa dikontinenteng tše tshela: Afrika, Asia, Australia, Yuropa, Leboa la Amerika le Borwa bja Amerika.

Maloko a peakano a tšwa Yunibesithi ya Afrika Borwa (Sonja Bosch, Marissa Griesel, Lydia Mojapelo), SADiLaR (Juan Steyn, Liané van den Berg) le Yunibesithi ya Pretoria (Elsabé Taljard). Komiti ye e ile ya swanelwa ke go swaragana le mošomo wa ditlhohele tše mmalwa tša go beakanya lenaneo leo le tla akaretšago bahlagiši ka moka bao ba emelago dinaga go tloga Canada

ka go la bodikela go fihlela Japan ka go la bohlabatsatši, go šeditšwe le dinako tša go fapana tša mafelo ao.

Khonferense e thomile ka molaetša wa kamogelo go tšwa go Molaodimogolo wa SADiLaR, Moprofesa Langa Khumalo. Ka ge khonferense e be e swerwe ka mokgwa wa khomphuthara, ditlhagišo ka moka di be

Ditšwetsōpele

Divideo tše di ka
hwetšagala ka go
websaete

Ditlhagišo tša
Phoustara

Ontolotši

Moprofesara
Mustafa Jarrar

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

di šetše di rekotilwe pele ga nako ke bangwadi ba dipampiri, gomme tša ralokwa go platefomo ya Zoom. Bahlagiši ba ile ba swanelwa ke go iponagatša go ya ka nako ye e filwego lenaneong ge go fihla nako ya dipotšišo le dikarabo ka morago ga pampiri ye nngwe le ye nngwe yeo e hlagišitšwego. Le ge mohuta wo wa go kopana ka dikhomphuthara o hlola nako ye nnyane ya go boledišana le go kopana le batho ka sebele, ditherišano tša tlhagišo ye nngwe le ye nngwe di be di tšea gabotse. Batšeakarolo ba ipshinne ka dihlogotaba tša go fapanafapana, go tšwa ditherišanong tša sešegotlotlontšu e lego wordnet le didirišwa tše di šomišetšwago morero wo itšego, bjalo ka Taboo Wordnet, go iša go ditherišano tšeo di tsenoletšego kudu mabapi le ditaba tše bohlokwa bjalo ka difomete tšeo maemo a tšona a beakantšwego leswa tša sešegotlotlontšu. Khonferense ye ga ya tšea ditlhagišo go tšwa malokong a setšhaba ao a tlhomilego feela, eupša e gogile šedi ya banyakišiši ba mmalwa ba baswa, bao ba bego ba na le kgahlego go hlogotaba eupša ba sa kgone go tšea maeto a go ya khonferenseng peleng. Divideo tše di ka hwetšagala ka go websaete ya GWC: <https://www.globalwordnet.co.za/pragramme/>

Ditlhagišo tša phoustara le tšona di ile tša tsenywa go websaete ya khonferense ebile di felegetšwa ke fomo ya Google gore batšeakarolo ba kgone go ikgokagantšha le bangwadi. Diphoustara di nepišitše kudu mošomo wo o tšwetšwago pele ebile o bontšhago dišegotlotlontšu tše di fapafapanego ka bophara le didirišwa tša sešegotlotlontšu.

Ditlhagišo tša diphoustara di ka hwetšagala gape go: <https://www.globalwordnet.co.za/poster-presentation/>

Mustafa Jarrar, Moprofesa wa Artificial Intelligence go tšwa Yunibesithing ya Birzeit (Palestina), e be e le seboledisegolo sa tiragalo. Polelo ya gagwe yeo e bego e tloga e šišitše ka tshedimošo e be e theilwe godimo ga diontolotši tša thutamaleme le dišegotlotlontšu. Moprofesa Jarrar o boletše ka kgopolo ya ontolotši ya thutamaleme, yeo e ka ralokago karolo ya go ba sešegotlotlontšu le ontolotši ka nako ye tee. Polelong ya gagwe o boletše ka ga tšeo go ka ithutwago ka tšona go tšwa go dingwalo tša ontolotši ya boentšenerere go hlama dišegotlotlontšu tseo di nago le diteng tše di hlwekišitšwego semmušo tša ontolotši. Karolo ya bobedi ya polelo e be e le malebana le Ontolotši ya Searabia, yeo e lego sešegotlotlontšu sa Searabia seo se hlamilwego ka mokgwa wo o šeditšego phetleko ya semmušo ya ontolotši. Ontolotši e hlagišitšwe ka sebopego seo se swanago le sa dišegotlotlontšu, ebile e hlamilwe ka sebopego sa Princeton Wordnet, kerafo ya tsebo ya WikiData, le mantšu a bomalemetšiši a Searabia. Ontolotši e hlangwa Yunibesithi ya Birzeit nageng ya Palestina, gomme e hwetšagala go

<https://ontology.birzeit.edu/concept/293198>

Komiti ya go swaragana le dipeakanyo e ithutile go tlala seatla go tšwa katlegong ya lenaneo la go sepetša khonferense ya inthaneteng le ditlhohlo tšeo di fentšwego ka theknolotši ye mpsha. Moprofesa Christiane Fellbaum, mothomi le moleloko wa Global Wordnet Association, o swaile ka

TOBETŠA MO GO
INGWADIŠETŠA
LETLAKALA LA
RENA LA DITABA

Letlakala la ditaba la
SADiLaR

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

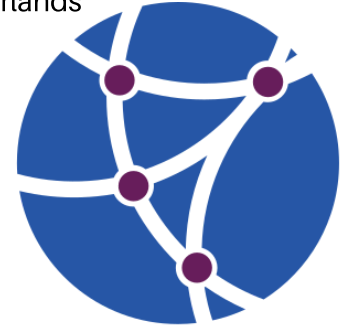

gore e be e le katlego ye kgolo: **“Go bolela nnete, nka re ye e bile khonferense ya GWC ya go beakanywa ka bokgwari bjo bokaonekaone go fihlela gabjale, le ge e dirilwe ka mokgwa wo moswa. Go be go se na le mathata, botšeakarolo bja go tšea gabotse ebile ke nagana gore bohle ba thabile”**.

Ka moso go ka ba le lenaneo leo dikhonferense di ka phethagatšwa ka mokgwa wa go kopana ka sebele le ka mokgwa wa dikhomphuthara go akaretša batho ba bantši, gape le gore go kgonege gore bagwera ba kgale le bašomimmogo ba bonane gape ka sebele. Re emetše ka tetelo kgonagalo ya gore ka letšatši le lengwe re ipone re abelana naga ya rena ye botse le batšeakarolo ba GWC ba ka moso ka sebele.

Badulasetulo ba khonferense, e lego gape Batheimmogo le Bapresidentemmogo ba Mokgatlo wa Lefase ka bophara wa Sešegotlotlontšu (Global Wordnet Association):

Moprofesa Christiane Fellbaum, Yunibesithi ya Princeton, USA, le Moprofesa Piek Vossen, Yunibesithi ya Vrije, Amsterdam, The Netherlands

**Global
WordNet
Association**

KHONKRESE YA BOLESOME YA LEFASE YA
THUTAMALEME YA SEAFRIKA, 10TH
WORLD CONGRESS OF AFRICAN
LINGUISTICS (WOCAL 10)

E swarwa ke Yunibesithi ya Leiden,
7-12 Ngwatobošego 2021

Histori e hlaloša gore go na le mabakakgolo a mabedi ao a hlotšego WOCAL, se ke go ya ka Robert Herbert yoo e lego mopresidentemmogo wa komiti ya khonkrese ya WOCAL ya mathomo.

O hlatholla lebakalegolo la mathomo bjalo ka ntwaga ya go ikemela ga Afrika gomme la bobedi le diragetše mathomong a mengwaga ya bo1990, ge Afrika Borwa e hwetša tokologo nakong yela ya mmušo wa

kgethologanyo. Mo nakong ye, Afrika Borwa e be e na le phišegelo ya go momaganywa leswa lenaneong la dithutong tša godimo tša lefase ka bophara ka morago ga go kgethollwa mengwagangwaga.

“Bakeng sa bokamoso bja WOCAL go tloga go le bohlokwa kudu gore bobedi bja diponagalo tše di dule di gopolwa, gore moya wa WOCAL o dule o swerwe bjalo ka Khonkrese ya Thutamaleme ya Maafrika ya ditšhabatšhaba le go akaretša diteori ka go fapana, e lego yona e le noši ya maleba yeo e nepišago botšeakarolo bja baithuti ba Maafrika.”

- Robert Herbert

WOCAL10 e tshepiša go ba khonferense ya go kgahliša le go goga šedi yeo e humilego ka tsebo le dikakanyo go tšwa go banyakišiši lefaseng ka bophara. Ba bangwe ba rena mo SADiLaR re tloga re ikemišeditše go tla go ba karolo ya khonferense ka lebaka la gore ke yona khonferense fela e lego ya ditšhabatšhaba ka nnete, ebile e akaretša diteori ka go fapana lefapheng la Thutamaleme ya Seafrika, yeo e nepišago botšeakarolo bja baithuti ba Maafrika.

Go na le thutotlhahlo ye e tlogo pele ga khonferense gomme yona e bitšwa Technologies for Enhanced Documentation of African Languages (TEDAL), ebile e letetšwe ka tetelo ye kgolo. Thutotlhahlo TEDAL e tla tšea sebaka sa beke pele ga khonferense ya WOCAL (31 Mopitlo - 4 Ngwatobošego) gomme e tla swarwa ke:

- Moprofesa Felix Ameka: Yunibesithi ya Leiden
- Ngaka Sara Petrollino: Yunibesithi ya Leiden
- Ngaka Emmanuel NGUE UM: Yunibesithi ya Yaounde
- Daan Van Esch: Google
- Mmasibidi Setaka: SADiLaR

Nakong ya thutotlhahlo ye, Juan Steyn le Mmasibidi Setaka, go tšwa SADiLaR, ba tla laetša maemo a

bjale a diphatišišo le didirišwa tšeo di tšweleleditšwego ke SADiLaR tša maleme a Afrika Borwa. Go tla rerišanwa ka dihlogotaba tše bjalo ka AI technologies, Maleme a Seafrika le thutamaleme ya dikgatišo, nakong ya thutotlhahlo. Sa mafelelo, SADiLaR le yona e tla ba le lefelwana la yona khonferenseng ya WOCAL ka la 9 Ngwatobošego go tloga ka iri ya 16:00–18:00. Netefatša gore o iponagatša khonferenseng ye, o bontšhe thekgo ya gago gore o tle o kgone go ipshina ka dipampiri tše tharo tšeo di amogetšwego, tša a mangwe a maloko a SADiLaR: Moprofesa Langa Khumalo, Moprofesa Tunde Ope-Davies, Rooweither Mabuya le Andiswa Bukula. Go tla rerišanwa ka ga dihlogotaba tše di latelago, ebile go tlo ba le nako ye e tla fiwago ya dipotšišo le dikarabo tšeo di ka bago gona:

- Go tsebiša SADiLaR
- Therišano ya Sehlopha: Ke ka lebaka la eng go beakantšwe didirišwa tša phatišišo malemeng a Seafrika?
- Ditheknotšišo tša go maatlafatša kgatišo ya maleme a Seafrika: menyetla ye meswa

**YE KE
KHONFERENSE YE
O KA SE
DUMELEGO GORE
E GO FETE.**

Ge eba o be o se
wa ingwadiša
peleng, o ka dira
bjalo go:

TOBETŠA MO GO
IKGOKAGANYA LE RENA:

